

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

InBIT
KOMPETENCJE TWORZĄ MOŻLIWOŚCI

FADOS
SŁAWOMIR ANIOŁ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozalia Ligus

**FORMULARZ
OCENY MERYTORYCZNO-DYDAKTYCZNEJ PRODUKTÓW**

**RECENZJA PRZEWODNIKA METODYCZNEGO
DLA NAUCZYCIELI**

w tym rozkładu materiału, scenariuszy zajęć
oraz instrukcji korzystania z multimediiów,
zestawu tablic demonstracyjnych,
zestawu obrazków do globalnego czytania

W RAMACH PROJEKTU

„Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”

współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

RECENZJA

I. INFORMACJE OGÓLNE:

1.1. AUTORZY

Program „**Jutro idę do szkoły**”, jak i wszystkie jego części tj. Przewodnik metodycznego dla nauczyciela, cz.1 i 2, w tym rozkład materiału, scenariusze zajęć, zestaw plansz (tablic) i obrazków do globalnego czytania (dla dzieci 3-4 letnich jak i 5-6 letnich), powstał jako praca zespołowa, której autorami są mgr Liliana Fodorowska, mgr Janina Luterska-Górecka, mgr Dorota Rapała, mgr Waldemar Suchta. Konsultantem naukowym jest dr Bogna Bartosz.

1.2. KRYTERIA OCENIANIA: Analizując zawartość wszystkich części przedstawionego pakietu edukacyjnego przyjęto następujące kryteria oceniania:

1. Spójność logiczna tematyki zawartej w rozkładzie materiału i scenariuszach zajęć dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich z obszarami wskazanymi w programie „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”.
2. Zgodność celów zawartych w rozkładzie materiału cz. 1 i 2 oraz scenariuszach zajęć dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich z celami zawartymi w autorskim programie „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”.
3. Praktyczna aplikacja wybranych koncepcji psychopedagogicznych – analiza scenariuszy przez pryzmat dydaktyki konstruktywistycznej w tym m.in. wykorzystania koncepcji wielorakich inteligencji, inspirowanie dzieci do samodzielnego budowania pytań, przechodzenia od wiedzy praktycznej do naukowej, etc.
4. Jakość form i metod pracy a różnicowanie i indywidualizowanie poziomów edukacyjnych między dziećmi 3-4 letnimi a 5-6 letnimi.
5. Jakość i wybór wykorzystywanych pomocy dydaktycznych, materiałów, przykładów z literatury dziecięcej, etc.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma Fados
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

6. Wychowawcze i poznawcze aspekty zawarte w scenariuszach zajęć (rozkładzie materiału) dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich realizujących program „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”.

Szczegółowa punktacja według w/w kryteriów znajduje się w ostatniej części tej recenzji.

1.3. STRUKTURA RECENZJI:

Recenzja zawiera komentarz i rekomendacje do następujących części pakietu edukacyjnego: „**Jutro idę do szkoły- program edukacji przedszkolnej**”

PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELA W TYM:

• CZĘŚĆ A) ROZKŁADY MATERIAŁU

A 1) Rozkład materiału cz. 1. dla dzieci 3-4 letnich, wraz z 49 scenariuszami zajęć; całość liczy 121 stron

A 2) Rozkład materiału cz.2. dla dzieci 5-6 letnich, wraz z 48 scenariuszami, całość liczy 135 stron.

• CZĘŚĆ B) SCENARIUSZE ZAJĘĆ

B 1) Scenariusze zajęć do rozkładu materiału, część 1. (dzieci 3-4 letnie),

B 2) Scenariusze zajęć do rozkładu materiału, część 2. (dzieci 5-6 letnie),

• CZĘŚĆ C) ZESTW TABLIC/PLANSZ I ILUSTRACJI

C 1) Zestaw 40 plansz (tablic) i obrazków do globalnego czytania cz.1 (dzieci 3-4 letnie), które przedstawiono w liczbie 50.

C 2) Zestaw tablic 40 i obrazków do globalnego czytania cz.2 (dzieci 5-6 letnie), które przedstawiono w liczbie 50.

1.4. ZBIORCZY ARKUSZ OCENY – ZESTWIENIE I PUNKTACJA

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma Fados
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE:

KOMENTARZE, UWAGI I REKOMENDACJE

CZEŚĆ II A:

„Wprowadzenie” do przewodnika dla nauczyciela do programu „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej” składa się z dwóch zasadniczych części – Spisu treści (s.2) oraz Wstępu (s. 3-6).

- **Komentarz na temat zawartości „Spisu treści”**

Struktura spisu treści jest klarowna, podzielona na dwie zasadnicze części tj. część pierwszą, gdzie znajduje się przewodnik wraz z rozkładem materiału i scenariuszami dla dzieci 3-4 letnich oraz część drugą - przewodnik do rozkładu materiału i scenariuszy dla dzieci 5-6 letnich. Każda z tych dwóch części dzieli się na cztery kolejne noszące tytuły pór roku: Jesień, Zima, Wiosna, Lato. Kolejność pór roku związana jest z organizacją roku szkolnego i odwołuje się bezpośrednio do doświadczeń świata dziecka.

Jednak warto zauważyć, że lakoniczność spisu treści zbyt słabo eksponuje tematykę programu i zawartość rozkładu materiału niepotrzebnie tłumiąc jego atrakcyjność.

Warto pomyśleć o atrakcyjniejszej formie prezentacji programu edukacji przedszkolnej „Jutro idę do szkoły” już na etapie „Spisu treści” przewodnika. Wydaje się, że wprowadzenie do „Spisu treści” tygodniowych haseł programowych i/lub tematów scenariuszy wymienionych w rozkładzie materiału spełniłoby dwie funkcje. Po pierwsze, ułatwiłoby nauczycielom realizującym ten program szybką orientację w proponowanych hasłach programowych, tematyce i treściach. W ten sposób już spis treści staje się „przewodnikiem”, rodzajem „mapy”, usprawniającej nauczycielom poruszanie się po niej. Po drugie, podniosłoby wartość merytoryczną treści zawartych w spisie treści. „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej” nosi znamiona

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

innowacyjności i w znaczny sposób odchodzi od tradycyjnej edukacji przedszkolnej, ale trudno to stwierdzić na podstawie lakonicznego „Spisu treści”.

Samo wskazanie pór roku w „Spisie treści” nawiązuje do najbardziej powszechnego i najbardziej tradycyjnego podejścia realizacji programu w edukacji przedszkolnej. Tymczasem treść scenariuszy i zaproponowane rozkłady materiału zawierają wiele wartych popularyzowania pomysłów odchodząc świadomie od ciągle dominującej w instytucjach edukacyjnych dydaktyki behawiorystycznej, co jest niekwestionowaną zaletą całego pakietu.

Podsumowując, sposób prezentacji tematyki, treści, form i metod pracy zawarty w rozkładach materiału jak i scenariuszach jest na tyle interesujący, iż warto wprowadzić do „Spisu treści” tygodniowe hasła – tytuły scenariuszy, które określają jednocześnie cele kolejnych części programu.

• **Komentarz na temat zestawu ćwiczeń dodatkowych SPE**

Kolejnym elementem wymienionym w „Spisie treści” jest zestaw ćwiczeń dodatkowych oznakowanych SPE. Jest to 12 tablic podzielonych na cztery części podpowiadające czterem porom roku. Każda część, składa się z trzech do sześciu propozycji ćwiczeń. To bardzo cenna pomoc dydaktyczna, tym bardziej, iż pomyślana jest w taki sposób, aby nauczyciel mógł stosować zestaw SPE w pracy z całą grupą. Walorem tak pomyślanych zajęć, jest unikanie „stygmatyzowania” dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i nie wyróżnianie ich spośród grupy z uwagi na niższy poziom określonych kompetencji. Zestaw dodatkowych ćwiczeń usprawniających zarówno funkcje psychiczne jak i motoryczne jest pomocą dydaktyczną dla wszystkich dzieci, a każde z nich może włączyć się w wykonanie zadania na takim poziomie, na jakim jest w stanie sobie poradzić.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Dodatkowym walorem zestawu ćwiczeń SPE jest możliwość wykorzystywania ich w ramach indywidualizowania pracy z dzieckiem/dziećmi, ale co bardzo istotne, jest też doskonałym materiałem do stopniowego uczenia dzieci pracy w parach oprócz pracy w małych grupach. Ćwiczenie typu „Rozmowa telefoniczna”, „Opisz emocje”, „Zgadnij co robię”, „Teatr bez słów”, „Dobierz parę”, „Zabawa z lustrem” i wiele innych (zgodnie z uznaniem nauczyciela, rozwojem sytuacji na zajęciach i celami jakie mogą spełnić), nie wymagają uczestniczenia nauczyciela nawet w przypadku dzieci 3-4 letnich a doskonale rozwijają nie tylko kompetencje komunikacyjne, lecz przede wszystkim umiejętności społeczne, takie jak m.in. prowadzenie negocjacji, uzgodnień, poszukiwania wspólnych rozwiązań przez same dzieci.

Uwaga: W Ćwiczeniach dodatkowych SPE sprawdzenia wymaga część „Zima”, ponieważ zestaw nr 1 i nr 2 są identyczne. Zaleca się sprawdzenie, czy taka była intencja autorów programu, czy to tylko pomyłka w edycji.

- **Komentarz na temat wyboru literatury dla dzieci**

„Spis treści” zawiera również informacje na temat wyboru utworów z literatury dziecięcej przygotowany zarówno dla dzieci młodszych jak i starszych. Dla dzieci 3-4 letnich jest to wybór 29 krótkich form poetyckich z literatury dziecięcej. Dla dzieci 5-6 letnich jest to wybór 70 pozycji z literatury dziecięcej. Razem stanowi to bogaty, bo składający się z 99 utworów literackich, zestaw. To imponujący materiał, który pozwala nauczycielowi dokonywać samodzielnego wyboru utworów w zależności od potrzeb i zainteresowań grupy czy rozwoju sytuacji. Utwory również zaproponowane są z podziałem na cztery pory roku, co ma ułatwić nauczycielowi pracę pod względem organizacyjnym. Wydaje się jednak, że pozostawia się również nauczycielowi dużą swobodę w doborze tych

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

utworów, jak również daje mu się możliwość poszerzania tego repertuaru wierszy.

Uwaga edycyjna do zestawu utworów literackich dotyczy ponownie sposobu jego uporządkowania. W zestawie literatury dla dzieci 3-4 letnich brakuje numeracji, co zastosowano w zestawie literatury dla dzieci 5-6 letnich. Wydaje się, że ten prosty zbieg mógłby ułatwić nauczycielowi posługiwanie się materiałem dydaktycznym, szczególnie w sytuacji, kiedy dwóch lub więcej nauczycieli będzie realizować Program „Jutro idę do szkoły” i wymieniać się będą informacjami lub korzystać z zestawu wierszy. Zaleca się, aby podobnie jak w zestawie literatury dla 5-6 latków wprowadzić numerację wierszyków w zestawie dla dzieci 3-4 letnich.

A 1)

ROZKŁAD MATERIAŁU CZĘŚĆ 1. DLA DZIECI 3-4 LETNICH wraz ze scenariuszami, liczy 121 STRON

Rozkład materiału cz. 1, jest spójny z Podstawą Programową Kształcenia Przedszkolnego (Dz.U.Nr4,poz.17, rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2009) oraz autorskim programem „**Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej**”.

Rozkład materiału cz. 1, dla dzieci 3-4 letnich składa się z 49 tematów kompleksowych, realizowanych jako „hasła tygodnia”. Podzielony jest na cztery części zgodnie z porami roku, którym odpowiada określona liczba scenariuszy:

Jesień	Zima	Wiosna	Lato
Scenariusze od nr 1-13	Scenariusze od 14-25	Scenariusze Od nr 26-38	Scenariusze Od nr 39-49

Oprac. R. Ligus

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informacyjnych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

InBIT
KOMPETENCJE TWORZĄ MOŻLIWOŚCI

FADOS
SŁAWOMIR ANIOŁ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Struktura rozkładu materiału jest przejrzysta, wyraźnie związania z treściami zawartymi w Programie „Jutro idę do szkoły”, pozostaje też w zgodzie z kalendarzem roku szkolnego (przedszkolnego), w tym z porami roku, co pozwala na wiązanie treści z bezpośrednimi doświadczeniami dzieci i ich świata społecznego. Program czyni z pór roku tło do realizacji tematyki interesującej poznawczo i odwołującej się do kształcenia nie tylko umiejętności szkolnych (przygotowanie do liczenia tj. porządkowanie, klasyfikowanie, przeliczanie etc. czytanie globalne), ale kładzie silny akcent na rozwijanie kompetencji społecznych, co jest bardzo mocno eksponowane w rozkładach materiału a następnie w scenariuszach zajęć i zasługuje na uznanie.

Rozwijanie kompetencji społecznych jest na równi ważne z rozwijaniem umiejętności intelektualnych i sprawności szkolnych.

Gry i zabawy zajmują znaczące miejsca w rozkładzie materiału. Niewątpliwą wartością recenzowanego pakietu edukacyjnego jest akcentowanie przez autorów roli i znaczenia zabawy w rozwoju poznawczym i społecznym dzieci w wieku przedszkolnym w tym zabawy swobodnej, która jak wiadomo w ocenie ekspertów, jest najdoskonalszą formą uczenia się w różnych jego wymiarach. Zabawa doskonali naturalne kompetencje w zakresie samodzielnego rozwiązywania problemów, negocjowania, uzgadniania, podejmowania decyzji, jak również rozwija wyobraźnię, uczy planowania, przewidywania, ćwiczy wchodzenie w role i analizowanie sytuacji z różnych perspektyw. Utożsamianie się z różnymi postaciami doskonali zarówno kompetencje intelektualne jak i społeczne, tworzy warunki do rozwijania empatii i usamodzielniania się dzieci. Zabawa swobodna jako naturalna forma aktywności dzieci, przebiega w zgodzie z indywidualnym potencjałem, możliwościami i pozostaje w związku ze Strefą Najbliższego Rozwoju (L. Wygotski) każdego z dzieci z osobna.

Propozycja **tygodniowych rozkładów** ma charakter ramowy, a przez to dość elastyczny. Pozwala nauczycielowi na swobodne poruszanie się w

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

zakresie realizowanych treści i ćwiczonych sprawności/umiejętności, bez nadmiernego narzucania ilości określonego materiału na określony dzień tygodnia. Intensywność zajęć pozostawia się do decyzji nauczycielowi w zależności od inspiracji dziecięcych, co daje też nauczycielowi duże możliwości modyfikowania zajęć. To z pewnością jest również zaletą proponowanego rozkładu materiału, jednak może przysporzyć trudności nauczycielom bezrefleksyjnym lub takim, którzy jeszcze nie znają dobrze grupy lub nie mają doświadczenia w swobodnym i elastycznym korzystaniu z pomocy dydaktycznych czy moderowaniu pracy w grupie dziecięcej.

(W takich sytuacjach zaleca się, aby tworzyć zespoły wsparcia, w których nauczyciel realizujący program „Jutro idę do szkoły” będzie mógł konsultować swoje wątpliwości. Ważne jest jednak, aby w ewentualnych zespołach wsparcia bardziej doświadczeni nauczyciele nie zdominowali tych początkujących i nie „narzucali” swoich rozwiązań a jedynie pokazywali swoje pomysły jako możliwe a nie obligatoryjne).

Hasła tygodnia. Hasła tygodnia sprecyzowanie są w taki sposób, iż określają od razu cele zajęć a ich czasownikowa forma jak np. „**Otwieranie się** na kontakty z nauczycielem i dziećmi’, „**Rozumienie znaczenia i stosowanie** prostych symboli graficznych (piktogramów)”, informuje o formach aktywności. Wydaje się, że autorzy programu artykułują w ten sposób cele stawiane realizatorom programu (nauczycielom), jak gdyby chcieli udzielić odpowiedzi na ukryte, pomocnicze pytanie – „Czemu służą te zajęcia?”. Tak sformułowane hasła tygodnia z pewnością nie są adresowane do dzieci, odbiorców programu, ale do ich nauczycieli, rodziców, opiekunów. Dopiero w dalszej części przewodnika, tj w scenariuszach zajęć realizator programu odnajdzie poszczególne tematy sformułowane w postaci równoważników zdań, tym razem czytelnych również dla samych dzieci jak. Np. „Poznajemy się”, „Kalendarz pogody” etc.

Zabieg oddzielenia celów stawianych nauczycielowi (rozkład materiału) a celów zrozumiałych dla dzieci (scenariusze) jest interesującym

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

rozwiązaniem dla nauczycieli rozumiejących intencje przyświecające autorom programu. Może spotkać się z niezrozumieniem wśród tradycjonalistów, którzy przyzwyczajeni są, iż hasła programowe w rozkładzie materiału jak i w scenariuszach bywają identyczne. Być może warto umieścić krótką informację o tym, jakie idee przyświecały konstruowaniu rozkładu materiału (cele dla nauczyciela) a jak mają się do nich treści zawarte w scenariuszach (cele i aktywności zrozumiałe również dla beneficjentów projektu – dzieci przedszkolnych).

UWAGI I REKOMENDACJE DO ROZKŁADU MATERIAŁU

CZEŚĆ 1. (DZIECI 3-4 LETNIE):

- 1. Struktura rozkładu. Co mogłoby pomóc nauczycielom w zapoznawaniu się z treściami zawartymi w rozkładzie materiału?** Rozkład materiału stałby się czytelniejszy dla jego odbiorców czy realizatorów (np. nauczycieli, recenzentów), gdyby jego tematykę, hasła tygodnia (lub tytuły scenariuszy) umieścić już w „Spisie treści” przewodnika dla nauczycieli, o czym pisano już w Części A niniejszej recenzji. W zestawieniu tematyki można uwzględnić numerację tygodni i odpowiadające im hasło tygodnia (lub scenariusza). Tak opracowane zestawienie rozkładu materiału stałoby się czytelniejsze dla realizatorów programu i pozwoliłoby na większą swobodę poruszania się po nim, orientacji w proponowanych treściach.
- 2. Sposób prezentacji zagadnień w rozkładzie materiału a w scenariuszach.** Warto wzbogacić „Wstęp” do przewodnika o krótką informację na temat różnicy w sposobie zapisu tygodniowych haseł programowych w rozkładzie materiału a w scenariuszach. Uzasadnić, dlaczego Hasło tygodnia ma postać czasownikową i akcentuje „działanie” a tytuł scenariusza ma częściej postać rzeczownikową lub/i postać równoważników. Ta krótka dygresja może ułatwić odbiorcom programu

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

dostrzeganie wspólnych założeń umieszczonych w rozkładzie materiału i w scenariuszach.

3. Wykorzystanie koncepcji psychopedagogicznych w praktyce zawartych w rozkładzie materiału.

Metodyka – konstruowanie wiedzy z dziećmi czy podawanie gotowej wiedzy?

Proponowane w rozkładzie materiału zabawy, ćwiczeń i inne formy wspólnej pracy obfitują w taki rodzaj aktywności, które pozwalają uznać, iż autorzy programu „Jutro idę do szkoły” z pełną świadomością odchodzą od typowych, podających form pracy tak charakterystycznych dla dydaktyki behawiorystycznej na rzecz doświadczania, eksperymentowania i samodzielnego badania rzeczywistości otaczającej dzieci jak również zachęcają do refleksji dziecka nad sobą samym – odczuciami fizycznymi i emocjonalnymi. Bardzo czytelna jest dbałość o wielozmysłowe poznawanie świata i tworzenie warunków do wielu doświadczeń, analiz i przemyśleń. Tak organizowane zajęcia są nieodzowną częścią procesu edukacji, szczególnie tworzenia u dzieci wiedzy praktycznej i przekonania o jej wartości.

Propozycje zawarte w rozkładzie materiału sugerują, iż autorzy programu wychodzą poza dydaktykę behawiorystyczną, sięgają do społeczno-kulturowych koncepcji rozwoju i w zgodzie z nimi realizują założenia holistycznego podejścia do procesu konstruowania wiedzy w oparciu m. in o teorie J. Brunera, J. Piageta, L. Wygotskiego, H. Gardnera, którzy wspólnym głosem mówią, iż uczenie się jest procesem poznawczym, emocjonalnym i społecznym wzajemnie się przenikającym a wiedza jest w umyśle każdego człowieka konstruowana i niemożliwe jest „przekazanie”, ale zadanie nauczyciela polega jego jest tworzenie warunków do samodzielnego jej konstruowania. Więcej informacji na temat aplikacji koncepcji psychopedagogicznych znajdują się w części B1 dotyczącej realizacji scenariuszy zajęć.

4. Wybrane aspekty wychowawcze zawarte w rozkładzie materiału:

4.1. Różnorodność kulturowa i wyznaniowa wymagają od nauczycieli wrażliwości przy realizacji treści związanych z obchodzeniem świąt religijnych (np. Boże Narodzenie, Scen nr 19 „Ubieramy choinkę”). Rozkład materiału nie może być przyjęty bezrefleksyjnie przez nauczyciela. Nauczyciel musi doskonale orientować się, czy wszystkie dzieci w grupie są tego samego wyznania, jeśli chce zaproponować treści związane z rytualnymi obchodami religijnymi związanymi z wybranym kościołem i różnymi zwyczajami, pozornie atrakcyjnymi dla wszystkich. W sytuacji zróżnicowania religijnego należy tak dobrać formy zajęć, aby każde wyznanie mogło zaistnieć i pokazać elementy własnej kultury religijnej. Jeśli z jakichś powodów nie jest to możliwe, należy zrezygnować z niektórych treści rozkładu materiału i zamienić je na inne, takie, które nie będą „dyskryminowały” dzieci z udziału w wybranych zajęciach.

4.2. Środowisko rodzinne dzieci. Tradycyjne święta rodzinne takie jak Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, inne święta rodzinne – wymagają od nauczyciela dużej wrażliwości i znajomości grupy, z którą pracuje. Zaleca się, aby realizację treści związanych z rodziną (np. scenariusz nr 35 i świętami kojarzonymi z rodzinnymi), uzależnić od dobrej znajomości środowiska rodzinnego dzieci. Jak podają badania, obecnie tylko 25% dzieci wyrasta w tradycyjnym modelu rodziny pozostałe 75% pochodzi z rodzin o bardzo zróżnicowanym doświadczeniu (matki/ojcowie samotnie wychowujący, po rozwodach, półsieroty, dzieci z domu dziecka lub podlegające innym formom opieki zastępczej etc.). W takiej sytuacji lepiej zrezygnować z wybranych scenariuszy, utworów literackich czy planowania uroczystości przedszkolnych, dotyczących bliskich osób, rodziny, aby niepotrzebnie nie narazić dzieci na przykrość i emocjonalne rozchwianie. W tym kontekście na uwagę zasługuje scenariusz nr 23 związany z przygotowaniem uroczystości dla Babci i Dziadka.

5. Uwagi edycyjne, techniczne

Biurowo Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

- 5.1. Ujednolicenie zapisu utworów literackich** – najlepiej wprowadzić numeracją w każdej z części rozkładu. Brakuje w zestawie dla dzieci 3-4 letnich.
- 5.2. Weryfikacja ćwiczeń dodatkowych** – w zestawie ćwiczeń SPE, część ZIMA tablica nr 1 i 2 zawierają identyczne ćwiczenia.

A 2)

ROZKŁAD MATERIAŁU CZĘŚĆ 2. DLA DZIECI 5-6 LETNICH WRAZ ZE SCENARIUSZAMI, LICZY 135 STRON

Rozkład materiału do programu „Jutro idę do szkoły” dla dzieci 5-6 letnich, (podobnie jak rozkład materiału cz. 1 dla dzieci 3-4 letnich), jest spójny z Podstawą Programową Kształcenia Przedszkolnego (Dz.U.Nr4,poz.17, rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2009).

Rozkład materiału cz. 2 składa się z 48 haseł tygodnia i tyluż scenariuszy zajęć. Struktura rozkładu materiału jest przejrzysta, wyraźnie związania z treściami zawartymi w Programie „Jutro idę do szkoły”, pozostaje też w zgodzie z kalendarzem roku szkolnego w tym z porami roku, co pozwala na wiązanie treści z bezpośrednimi doświadczeniami dzieci i ich świata społecznego.

Jesień	Zima	Wiosna	Lato
Scenariusze od nr 1-13	Scenariusze od 14-25	Scenariusze Od nr 26-37	Scenariusze Od nr 38-48

Oprac. R. Ligus

Podobieństwo struktury rozkładu materiału dla dzieci 5-6 letnich z rozkładem materiału dla dzieci 3-4 letnich, może być uzasadnione potrzebą ujednolicenia części 1 i 2 w celach sprawnego posługiwania się obydwoma częściami przez realizatorów programu.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoły@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Interesującym wydaje się być zwracanie uwagi dzieci na różnorodność świata kultury czy narodowości, co m.in. zauważyć można w scenariuszu nr 47 pt. „Podróże z Syriuszem”. Przy tej okazji warto zwrócić uwagę nauczycieli, aby nie tylko sięgali do podstawowych informacji geograficznych czy społecznych, ale wspólnie z dziećmi odkrywali „obcokrajowców” w swoim najbliższym otoczeniu, jeśli jest to możliwe. Narastająca liczba migrantów w naszym kraju sprzyja nieformalnym kontaktom z obcokrajowcami a dzieci powinny rozumieć, że „przybysze” często wymagają dodatkowej troski i zrozumienia. A może do przedszkola chodzi już dziecko urodzone poza granicami Polski? Ta sugestia jest zaproszeniem nauczycieli do korzystania z naturalnych sytuacji edukacyjnych i społecznych i uwrażliwiania dzieci na wielonarodowość i wielokulturowość obecną w ich otoczeniu.

CZEŚĆ B

B 1)

SCENARIUSZE ZAJĘĆ DO ROZKŁADU MATERIAŁU CZĘŚĆ 1. (DZIECI 3-4 LETNIE)

Scenariusze zajęć są spójne z Programem „Jutro idę do szkoły” jak i rozkładem materiału. Wydaje się, że w sposób atrakcyjny poznawczo realizują zaplanowane treści pozostawiając jednocześnie dzieciom możliwość wyboru wielu sposobów rozwiązań i doświadczania doznań wielozmysłowych.

Dla dzieci 3-4 letnich Program „Jutro idę do szkoły” zawiera 49 scenariuszy.

Każdy scenariusz posiada identyczną strukturę. Po lewej stronie znajduje się kolorowa zakładka podzielona na 6 części, na której określone są: 1) cel pojedynczych zajęć, 2) miejsce odbywania zajęć, 3) materiały, 4) narzędzia dydaktyczne a następnie 5) miejsce na „Mądrość Sowy (postać metaforyczna) a obok niej miejsce na maksimum oraz 6) „Pamiętajmy” – miejsce, gdzie nauczyciel wpisuje „kwintesencję” konkretnych zajęć czy istotę tego dnia.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoły@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma Fados
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Walorem scenariuszy zajęć jest inspirowanie dzieci do aktywności własnej. Wiele miejsca pozostawionego jest na samodzielne poszukiwanie rozwiązań przez dzieci. Nauczyciel zadaje wiele pytań otwartych pozwalając na zróżnicowanie odpowiedzi a nawet zachęca do twórczych odpowiedzi. Jedną z największych wartości tych scenariuszy jest inspirowanie dzieci do samodzielnego budowania przez nie pytań i ich zadawania. Ważna jest również jakość pytań zadawanych dzieciom w nawiązaniu do materiału literackiego. Autorzy programu „przestrzegają” zasady, aby unikać pytań odtwórczych na rzecz pytań otwartych, dających nie tylko wiele możliwości odpowiedzi, ale tworzących warunki do definiowania prostych pojęć przez dzieci i uczenia się od siebie nawzajem.

UWAGI I REKOMENDACJE

Formułowanie tematów. Interesującym jest również sposób formułowania tematów scenariuszy, które również przybierają postać pytań. Jedyna sugestia jest taka, że zachęca się realizatorów programu do odważniejszego formułowania tematów scenariuszy właśnie w postaci pytań. Przykład zamiast: „Dobrze mieć przyjaciela” można zamienić ten tytuł na pytanie „Czy dobrze jest mieć przyjaciela?”, co wydaje się być bardziej inspirujące dla dzieci i wywołuje w ich myśleniu rzeczywiste dylematy.

Aplikacja koncepcji psychopedagogicznych w praktyce. O ile w „zadaniach” uaktywniających działanie wieloma zmysłami nauczyciel pozostawia wiele „wolności” dzieciom w trakcie realizacji programu: „Jutro idę do szkoły” to uwagę zwracają te aktywności a czasem całe scenariusze, gdzie zadaniem dzieci jest „podążanie” za myśleniem nauczyciela i „odgadywanie” jego intencji. A. Brzezińska (psycholog) nazywa to „radarowaniem głowy nauczyciela” jako pozostałość dydaktyki behawiorystycznej (podającej). Przykładem takiego sposobu pracy jest Scenariusz nr 23 dla dzieci 3-4 letnich, gdzie użyte jest sformułowanie:

„ukierunkowanie odpowiedzi dzieci”. Poprzez taki komentarz, ujawniona zostaje podświadoma potrzeba nauczyciela, aby „skorzystać” ze starych, sprawdzonych sposobów „nakierowywania” dzieci na „właściwy, bo zgodny z celami nauczyciela” sposób myślenia. Takie rozwiązanie pozostaje w opozycji do konstruowania wiedzy z dziećmi i nie do końca wydaje się być „uczciwe” wobec dzieci.

W omawianym przykładzie scenariusza dzieci zainspirowane zostają do przygotowania „pokazu mody”, ale to nauczyciel „wymyślił”, że „pokaz mody” ma odbyć się na Dzień Babci i Dziadka. A jak postąpi nauczyciel, jeśli dzieci zaproponują zupełnie inne rozwiązania? Czy jeśli nauczyciel „przeforsuje” swój pomysł, to znaczy, że dzieci nie miały dobrych pomysłów?

Na omawianym przykładzie pragnę tylko zwrócić uwagę, iż w podejściu konstruktywistycznym inspirowanie rozmowy z dziećmi i czerpanie z niej rozwiązań nie może przebiegać według „scenariusza wymyślonego przez nauczyciela”, ale nauczyciel powinien „podażać za” dziećmi nie ignorując ich propozycji czy argumentacji. Podobny schemat działania nauczyciela występuje w scenariuszu nr 24.

Innymi argumentami przemawiającymi za potrzebą ponownej krytycznej analizy nad sposobami komunikowania się nauczyciela z dziećmi są te scenariusze, gdzie punktem wyjścia do rozmowy z dziećmi czyni się „materiały poglądowe” (wiersz, ilustracja) a dopiero w następnej kolejności przechodzi do rzeczywistego świata doświadczeń dziecka. Świadczy to o przekonaniu nauczycieli o tym, iż „bez ich wprowadzenia w temat” proces poznawczy będzie niewłaściwy. Przykładem może być scenariusz nr 38, gdzie dzieci najpierw analizują ilustrację na temat ogrodu (ilustracja to ciągle abstrakcja dla 3-4 latków) a następnie idą z nauczycielem do ogrodu. Myślę, że podświadome przywiązanie nauczycieli do tradycyjnego schematu „nauczania” odbiera im odwagę do zadawania identycznych pytań, w środowisku bardziej naturalnym dla dziecka jak np. ogród niż w oparciu o palnsze. Moja sugestia dotyczy tych przykładów zajęć, gdzie nauczyciel

mógłby odwrócić kolejność działań tzn. najpierw wyjście do ogrodu a potem analizować ilustracje, lub najpierw odwołać się do doświadczeń dzieci, wykorzystać zgromadzone wokół rozmowy słownictwo dzieci a potem odnieść się do wiersza tematycznie związanego z zajęciami. Uwaga ta, ma jedynie na celu uwrażliwienie nauczycieli na odważniejszą pracę metodą projektów jak również nie ignorowanie wiedzy „wyjściowej dzieci” i zachętę do eksplorowania tejże wiedzy.

Jeszcze innym argumentem może być zakładka nr 5 w scenariuszach pt. „Mądrość Sowy”. To świetny pomysł, ale zbyt mało wykorzystuje się propozycje dzieci, pojawiające się w czasie zajęć, które być może nie są porównywalne z niekwestionowanymi maksymami i „mądrością nauczyciela”, ale są własnymi przemyśleniami dzieci. Zamiast „wdrukowywać” w głowy dzieci zdanie „Szanujemy symbole narodowe”, może lepiej zamienić na „długoterminowe” pytanie „Dlaczego szanujemy symbole narodowe”?

Podsumowując, pomimo innowacyjności programu „Jutro idę do szkoły” niektóre propozycje zawarte w scenariuszach zbyt mocno przypominają dydaktykę behawiorystyczną, szczególnie, kiedy nauczyciele nadal, choć być może nie uświadamiając sobie tego, uznają siebie za ekspertów wobec dzieci a tym samym dominują nad nimi i narzucają swoje pomysły.

Korekty natury technicznej

Na stronie nr 99 i str. 100 (scenariusze dla dzieci 3-4 letnich) – dwa następujące po sobie scenariusze mają identyczną numerację. Korekty wymaga numeracja scenariuszy począwszy od nr. 36 aż do końca.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

B 2)

SCENARIUSZE ZAJĘĆ DO ROZKŁADU MATERIAŁU CZEŚĆ 2 (DZIECI 5-6 LETNIE),

Scenariusze zajęć są spójne z Programem „Jutro idę do szkoły” jak i rozkładem materiału. Odznaczają się bardzo bogatą propozycją zajęć eksperymentalnych, badawczych, analitycznych, zabawami konstrukcyjnymi, tematycznymi, dają też wiele możliwości do zabaw swobodnych.

Bogate obudowanie programu zarówno w materiały do prezentacji (plansze (tablice), obrazki do globalnego czytania, wybór literatury dziecięcej, ćwiczeni dodatkowe SPE, maskotki, zestawy puzzli wycinanek), wszystko to pozwala nauczycielowi na refleksję nad jakością prowadzonych zajęć zarówno na etapie przygotowania, monitorowania i ewaluacji, ponieważ nie musi już poświęcać wiele czasu na przygotowanie pomocy dydaktycznych do każdego scenariusza. Dzięki temu jakość zajęć edukacyjnych również zyska na swej wartości.

Często w scenariuszach wykorzystuje się różne rodzaje pytań w tym na szczególną uwagę zasługują pytania otwarte, tworzące dzieciom warunki do samodzielnych poszukiwań i nienarzucające „jedynej słusznej” odpowiedzi.

UWAGI I REKOMENDACJE

1. Zachęca się nauczycieli do większej odwagi w pozwalaniu dzieciom na popełnianie błędów interpretacyjnych a „Mądrość Sowy” może być tak samo udziałem dzieci jak i nauczyciela.

2. Chociaż tytuły/ tematy scenariuszy brzmią atrakcyjnie, to może warto niektóre z nich zamienić na pytania, aby jeszcze bardziej inspirować dzieci do samodzielnego myślenia. Przykłady: Scenariusz nr 17: „Zwierzęta leśne zimą” zamienione na „Gdzie mieszkają/Co robią zwierzęta leśne zimą?” Scenariusz 42 „Śmieciom NIE” a może „Dlaczego śmieciom NIE?”. To tylko

sugestie dla realizatorów programu, aby sami czuli satysfakcję z realizacji pakietu edukacyjnego „Jutro idę do szkoły”.

3. Korekty edycyjnej wymaga ujednoczenie rozmieszczenia napisów z numerami tygodni – czasem są na środku a czasem z prawej strony kartki. Taki układ sprawia wrażenie chaosu i utrudnia posługiwanie się tym materiałem.

1. **Wychowawczy aspekt treści zawartych w scenariuszach.**

Podobnie jak w pierwszej części rozkładu materiału dla dzieci 3-4 letnich, tak i w drugiej części, dla dzieci 5-6 letnich, na szczególną uwagę realizatorów programu zasługują wszystkie treści odwołujące się do najbardziej wrażliwej sfery życia dzieci to jest ich życia osobistego, rodzinnego, związanych z tym emocji, doświadczeń i dotychczasowych przeżyć. Tematyka związana z rodziną, świętami, wyznaniem religijnym, pochodzeniem społecznym należy do bezpośrednich doświadczeń każdego dziecka i nauczyciel musi doskonale orientować się w sytuacji dzieci, aby w/w treści mogły być realizowane na zajęciach. Być może tego typu uwaga może znaleźć się we wstępie do przewodnika.

C) ZESTAW 40 PLANSZ (TABLIC)

I 50 OBRAZKÓW DO GLOBALNEGO CZYTANIA

DO ROZKŁADU MATERIAŁU I SCENARIUSZY ZAJĘĆ CZĘŚĆ 1 i 2 (dla dzieci 3-4 letnich oraz dzici 5-6 letnich),

C 1 i C 2

Zestaw plansz (tablic) i obrazków do globalnego czytania jest spójny z pozostałymi częściami pakietu edukacyjnego tj. Programem „**Jutro idę do szkoły**”, rozkładem materiału, scenariuszami zajęć.

Autorzy projektu przedstawiają **50 ilustracji do globalnego czytania**.
Wszystkie obrazki charakteryzują się:

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

- 1) Wysokim poziomem wartości estetycznych – są wyraźne, duże, dobrze skomponowane przestrzennie, czytelne dla dzieci w każdym wieku i oddają ducha współczesności. Są atrakcyjne graficznie.
- 2) Bogactwem słownikowym – odwołującym się do codziennych doświadczeń dzieci, ale również wykraczającym poza doświadczenia dnia codziennego dzieci
- 3) Spójnością z porami roku, kanwą, na której oparty jest rozkład materiału i scenariusze oraz są spójne z treścią wybranych utworów literackich. Można je stosować opcjonalnie w trakcie analizy utworów poetyckich czy innych zajęć.
- 4) Stopniowaniem trudności. Zestaw zawiera 8 krótkich słów jednosylabowych, połowę zestawu stanowią słowa dwusylabowe i jest ich 25. Słów trzysylabowych jest 14 a czterosylabowych jest 3.

Obrazki z wyrazami do globalnego czytania osadzone w kontekście sytuacyjnym ułatwiają rozumienie intuicyjne jak i sięgają do doświadczeń dziecka i wykorzystują już jego wiedzę praktyczną, ułatwiają dziecku sprawność rozpoznawania obrazu graficznego danego słowa, co prowadzi do doskonalenia umiejętności czytania globalnego.

Plansze. Podobnie scharakteryzować można 40 dużych, atrakcyjnych graficznie i poznawczo plansz (tablic) przedstawiających: obieg wody, mapę Polski, Dom- lato, zima, wiosna, jesień; zimę (a) zachowania właściwe, (b) zachowania niewłaściwe, karmnik zimą, las zimą – paśnik, sad, ogród warzywny, gospodarstwo, drzewa jesienią, ekosystem-staw, ekosystem-las, ekosystem łąka, papier – cykl wytwarzania, piramidę zdrowia, gabinety lekarskie, zmysły, układ kostny człowieka, etapy życia człowieka, etapy życia żaby, motyla, kury, park aktywności, filharmonię, postęp w podróżowaniu, rodzinę, wakacje, zakłady usługowe, spiżarnię, produkcję chleba, kosmos – układ słoneczny, życie rafy koralowej.

Plansze dają możliwość prowadzenia analiz i porównań (np. otoczenie domu o różnych porach roku, ekosystem różnych stanowisk przyrodniczych),

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informacyjnych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

jak również pozwalają sięgnąć do świata „niewidocznego” gołym okiem jak np. życie rafy koralowej czy kosmos.

Plansze i obrazki pełnią funkcję wspomagającą przebieg procesu edukacyjnego zarówno w zakresie poznawczym, emocjonalno-społecznym jak i sprawnościowym. Dodatkowym walorem plansz i ilustracji jest możliwość ich wielokrotnego wykorzystywania w zależności od pomysłowości nauczyciela i dzieci. Zaleca się korzystanie z tych materiałów poglądowych tak często jak to możliwe jednak jeszcze bardziej wskazane byłoby poszukiwanie odpowiedników tych przedmiotów w naturalnym otoczeniu dziecka. Jest to ważne szczególnie w przypadku dzieci 3-4 letnich, dla których nadal ilustracja ma charakter wysoce abstrakcyjny w porównaniu z przedmiotem rzeczywistym, z którymi dzieci powinny mieć kontakt jak najczęściej.

Jakość plansz i obrazków do globalnego czytania wydaje się być inspirująca zarówno dla nauczyciela, który w zależności od grupy wiekowej i jej potencjału będzie mógł zmieniać kontekst dyskusji wokół plansz, zachęcać dzieci do stawiania własnych pytań i poszukiwania własnych rozwiązań.

Pakiet materiałów edukacyjnych w postaci plansz należałoby również wykorzystać do motywowania dzieci do tworzenia warunków do naturalnego tutoringów rówieśniczego i dzielenia się wiedzą w trakcie pracy w grupach mieszanych wiekowo.

CZĘŚĆ D

ZBIORCZY ARKUSZ OCENY – ZESTWIENIE I PUNKTACJA

L P	KRYTERIA OCENIANIA	KOMENTARZ	UWAGI I REKOMENDACJE	OCENA (1- 6 PKT)
1	Spójność logiczna tematyki zawartej w rozkładzie materiału i scenariuszach zajęć dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich z obszarami wskazanymi w programie	Spójność logiczna bez zastrzeżeń. Jedyna uwaga dotyczy sposobu prezentacji tematyki w spisie	Warto wzbogacić „Spis treści” przewodnika dla nauczycieli o hasła tygodnia lub tematykę scenariuszy. Szersze uzasadnienie w części	5,5pkt

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

		treści.	opisowej recenzji	
2	Zgodność celów zawartych w rozkładzie materiału cz. I i II oraz scenariuszach zajęć dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich z celami zawartymi w autorskim programie	Bez zastrzeżeń. Jw.	Zaleca się, aby w razie potrzeby udzielać konsultacji realizatorom programu. Szersze uzasadnienie w części opisowej recenzji	6,0 pkt
3	Praktyczna aplikacja wybranych koncepcji psychopedagogicznych – analiza scenariuszy przez pryzmat dydaktyki konstruktywistycznej w tym m.in. wykorzystania koncepcji wielorakich inteligencji, inspirowanie dzieci do samodzielnego budowania pytań, przechodzenia od wiedzy praktycznej do naukowej, etc.	Zaletą programu jest to, iż odchodzi od dominującego trendu w edukacji, jakim jest dydaktyka podająca, jednak aktywności rozwijające samodzielne myślenie nadal proponowane są „pod kontrolnym okiem” nauczyciela. Warto odważyć się i pozwolić uczyć dzieciom od siebie a błąd traktować jak inspirację do wspólnych poszukiwań i rzeczywisty konflikt poznawczy do rozwiązania.	1) Formułowanie tematów – warto zamienić niektóre tematy scenariuszy na pytania, jeszcze bardziej inspirując dzieci do samodzielnego myślenia; 2) Stawianie pytań otwartych nie tylko dzieciom, ale warto, aby nauczyciele tworzyli warunki dzieciom do pracy w parach, uzgadniania, negocjowania i zadawania sobie pytań nawzajem, poza „kontrolą” nauczyciela; 3) Unikać „ukierunkowywania myślenia dzieci” na rzecz „podażania” za ich pomysłami; 4) W realizacji scenariuszy nauczyciele powinni bardziej przywiązywać uwagę do wypowiedzi dzieci i na tych wypowiedziach konstruować dalszy przebieg zajęć a nie realizować „wyłącznie” swój scenariusz”. 5) Pozwolić dzieciom na współtworzenie „Mądrości Sowy” Więcej w recenzji opisowej.	4,0 pkt
4	Jakość form i metod pracy a różnicowanie i indywidualizowanie poziomów edukacyjnych między dziećmi 3-4 letnimi a 5-6 letnimi	Program zawiera wiele atrakcyjnych zadań i ćwiczeń z punktu widzenia rozwoju wyższych funkcji psychicznych i społeczniana dzieci.	Warto popularyzować nie tylko pracę w małych grupach, ale uczyć dzieci rozwiązywania „problemów intelektualnych” w parach. Takie próby warto podejmować już z dziećmi 3-4 letnimi. Tak pracują m.in. przedszkola w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Francji, Danii, Szwecji, Norwegii,	5,0 pkt
5	Jakość wykorzystywanych	Zestaw pomocy	Warto wprowadzić	6,0 pkt

Biuro Projektu:
ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:
Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:
Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

	pomocy dydaktycznych, materiałów, przykładów z literatury dziecięcej etc.	jest bardzo dobrze opracowany.	numerację utworów literackich w I części rozkładu materiału dla 3-4 latków. Dopracować „Spis treści” przewodnika umieszczając w nim więcej szczegółów na temat zawartości np. ćwiczeń SPE. Sprawdzić Część Zima w SPE z.1 i 2.	
6	Wychowawcze i poznawcze aspekty zawarte w scenariuszach zajęć (rozkładzie materiału) dla dzieci 3-4 letnich i 5-6 letnich realizujących program	Treści są opracowane interesująco, jednak program przypomina standardowe podejście w zakresie treści ‘wrażliwych” tj. rodzina, wyznanie, pochodzenie społ., kultura, narodowość	Zaleca się nauczycielom w trakcie realizacji programu więcej uwagi poświęcać „treściom wrażliwym” związanym z wielokulturowością, wyznaniem religijnym oraz sytuacją rodzinną dzieci. Więcej w recenzji opisowej.	4,0 pkt
	Decyzja Pakiet edukacyjny „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej” jest atrakcyjnym merytorycznie programem, promującym innowacyjność w realizacji treści, inspiruje do zrównoważonego rozwoju wszystkich sfer dzieci – poznawczej, emocjonalno społecznej i motorycznej. Program oceniam jako bardzo dobry			Razem 30,5

Punktacja:

36 – 31 pkt – doskonały; 30 – 25 pkt – bardzo dobry; 24 – 18 pkt – dobry;
17 – 12 pkt – przeciętny; 11 i mniej pkt – słaby

Imię, nazwisko recenzenta

Rozalia Ligus

